

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla Juhászné dr. Bogár Kornélia ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve** uo. lakos II. rendű felpereseknek, - dr. Szentkirályi József ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** és ifj. dr. Dobó Sándor ügyvéd által képviselt **beavatkozó neve (címe)** alatti lakos beavatkozó által támogatott I. rendű, valamint a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. november 26. napján kelt 12.P.20.122/2008/17. sorszámú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 19., a beavatkozó 20. és 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja**, a II. rendű felperes javára fizetendő nem vagyoni kár összegét 600.000,-(Hatszázezer) Ft-ra **leszállítja**, és mind az I. rendű, mind a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kár után a kamatfizetési kötelezettséget **mellőzi**.

Az alpereseket - a felperesek mint egyetemleges jogosultak javára - perköltség viselésére kötelező rendelkezését **mellőzi** és ugyanakkor kötelezi az I. és II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek 90.000,-(Kilencvenezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

A II. rendű alperes által külön felhívásra az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 237.700,-(Kettőszázharminchétezer-hétszáz) Ft-ra **leszállítja** és az ezt meghaladó 168.000,-(Egyszázhatvannyolcezer) Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az alperesek által egyetemlegesen a Békés Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának fizetendő állam által előlegezett költség összegét 131.000,-(Egyszázharmincegyezer) Ft-ra **leszállítja**, az előlegezett további 87.124,-(Nyolcvanhétezer-egyszázhuszonnégyszáz) Ft költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. rendű felperesnek 54.000,-(Ötvennégyezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a beavatkozót, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. rendű felperesnek 75.000,-(Hetvenötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A II. rendű felperes a másodfokú eljárás során felmerült költségeit maga viseli.

A le nem rótt 233.400,-(Kettőszázharmincháromezer-négyszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

2002. december 31. napján a kora reggeli órákban a beavatkozó **település1** felől **település2 irányába** közlekedett a tulajdonát képező ...-es forgalmi rendszámú Ford Transit típusú tehergépkocsival szemerkélő esőben, rossz látási viszonyok mellett. Előtte, vele azonos irányban haladt a II. rendű alperes kivilágítatlan kerékpáron. A kerékpár hajtólánca leesett, ezért a II. rendű alperesnek meg kellett állnia és az úttest szélétől a menetirány szerinti jobb oldalon 0,7-1 méter széles úttestet foglalt el. A kerékpárját tartó II. rendű alperes kb. 29 méter távolságról volt észlelhető az adott látási viszonyok miatt, mint felismerhetetlen akadály. A beavatkozó 23 méter távolságból látta meg, ezért balra kormányzott, miközben motorfékkel fékezett és a kerülés során az úttest felező vonalán áthaladt a menetirány szerinti baloldalra, ezáltal tudta elkerülni a II. rendű alperes elütését. Ugyanakkor szemből a helyszínre érkezett a ... forgalmi rendszámú Renault típusú személygépkocsi 56-60 km/óra sebességgel, amelyet a felperesi hozzátartozó **személy1** vezetett. A beavatkozó tehergépkocsija teljes terjedelmében a menetirány szerinti bal oldali forgalmi sávban volt, onnan kívánt visszatérni, amikor **személy1** sértett a saját forgalmi sávjában fékezett, az ütközést azonban elkerülni nem tudta és a személygépkocsija bal első részével ütközött a tehergépkocsi bal hátsó részével. A felperesi hozzátartozó biztonsági öve nem volt bekapcsolva, a balesetkor sérüléseit úgy szenvedte el, hogy teste a gépkocsi kormánykerekeire, illetve a műszerfalára csapódott. A 39 éves **személy1** 2003. január 8. napján elhalálozott. Halálának közvetlen oka kiterjedt agyzúzódás, következményes agyelhálás, keringési- légzési elégtelenség volt. Ezt megelőzően nem szenvedett olyan betegségben vagy szervi elváltozásban, amely a halál beálltát elősegítette volna. **Személy1** magatartása a baleset bekövetkeztében nem hatott közre, és halálos kimenetelében nem volt szerepe annak, hogy a személygépkocsi vezetője a biztonsági övet nem használta. Az ütközés következtében a két gépjármű deformálódott, a személygépkocsiban megváltozott a kormánykerék helyzete, amelyet a sérült felsőteste mindenképpen elért volna, a fej és a nyak csapódását pedig az öv használatának hiánya nem befolyásolta.

A Gyulai Városi Bíróság 4.B.632/2003/30. sorszámú ítéletével a beavatkozó bűnösségét megállapította halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében, és a II. rendű alperest bűnösnek találta halált okozó, a közlekedés biztonsága ellen gondatlanságból elkövetett vétségben. Ezért mindkét vádlottat fogházbüntetésre ítélte, amely végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. Indokolása szerint a baleset elkerülhető lett volna, ha a beavatkozó a látási viszonyoknak megfelelően választja meg a sebességét és járművével a belátható távolságon belül meg tud állni, vagy a kikerülést a 6 méter széles úton úgy hajtja végre, hogy nem halad át a bal oldali forgalmi sávba a teherautó teljes terjedelmével. A II. rendű alperesnek a kivilágítatlan kerékpár javításakor le kellett volna húzódnia az úttestről.

Az I. rendű felperes néhai **személy1** gyermeke, míg a II. rendű felperes a házastársa volt. A balesetet megelőzően **személy1** a felperesekkel közös háztartásban élt, biztonsági őrként dolgozott a **cég1**-nél. Jövedelmét a II. rendű felperessel közösen végzett sertéstartással, illetve ebtenyésztéssel egészítette ki. Szüleinek egyetlen gyermeke volt és rendszeresen segítette őket, mert életkoruknál és egészségi állapotuknál fogva támogatásra szorultak. A II. rendű felperes a baleset előtt egy élelmiszerboltban dolgozott és közreműködött házastársa szüleinek ellátásában.

A baleset után a felperesek élete alapvetően megváltozott. Kiesett a néhai jövedelme, amely a család bevételeinek jelentős részét képezte és a II. rendű felperes a család gondozásával kapcsolatban megnövekedett elfoglaltságok miatt a korábbi munkáját nem tudta folytatni, a jövedelemkiegészítésként szolgáló állattartást fel kellett adnia. A kamaszkorban lévő I. rendű felperes nehezen dolgozta fel az apa elvesztését és a család anyagi helyzetének hátrányos változását. Magatartása nemcsak az iskolában, de a II. rendű felperes irányában is megváltozott. Az I. rendű felperesnél szorongásos depressziós panaszok alakultak ki, visszahúzódó lett, alvászavarokkal küszködött. A bekövetkezett viselkedésbeli változás a depresszió tüneteként fogható fel, amely az elhúzódó gyászreakció része és háttérében súlyos, pszichés megterhelés, az apa halála állt. A II. rendű felperest már a baleset előtt kezelték idegrendszeri problémával. Férje halálát követően háziorvosánál jelentkezett szorongásos tünetekkel, majd pszichiátriai vizsgálaton vett részt. A halált követő gyászreakció megélését az egyéni hajlamosíthatósága, a sérülékenysége jelentősen befolyásolta.

A beavatkozó az általa vezetett gépkocsira felelősségbiztosítással nem rendelkezett, erre tekintettel az ... Biztosító Rt. a felperesek kárigényét az I. rendű alpereshez továbbította. A peres eljárás megindítása előtt a biztosító az I. rendű felperesnek 500.000,-Ft, a II. rendű felperesnek 600.000,-Ft nem vagyoni kárt, továbbá 2004. szeptember 1. napjától havi 4.900,-Ft járadékot a férj kiesett segítsége címén, és 2004. január 1. napjától havi 5.140,-Ft tartást pótló járadékot térített meg. A dologi kárigényből 218.397,-Ft temetési költséget és 3.920,-Ft kórházi

látogatás költségét fizetett ki. A felperesek által érvényesített igényből 49 % mértéket talált elfogadhatónak, a II. rendű alperes, valamint néhai **személy1** közrehatását is értékelve. A peres eljárás alatt a biztosító részéről további részteljesítések történtek az orvosszakértői

vélemény ismeretében. Az I. rendű felperesnek megfizetett további 500.000,-Ft nem vagyoni kárt, a járadékokat havi 7.000,-Ft, illetve 7.343,-Ft-ra emelte fel és a dologi kárból megtérített 120.671,-Ft-ot.

A felperesek többször módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperes javára további 3.500.000,-Ft, míg a II. rendű felperesnek 2.400.000,-Ft nem vagyoni kártérítést és ezen összegek után 2003. január 8. napjától a kifizetésig esedékes késedelmi kamatát. Kérték kötelezni továbbá az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a férj kieső segítsége címén 2004. szeptember 1. napjától 2008. november 30. napjáig havi 3.000,-Ft különbözeti összeget, ezt követően havi 10.000,-Ft járadékot, míg tartást pótló járadékként 2004. január 1. napjától 2008. november 30. napjáig havi 3.147,-Ft különbözetet és ezt követően havonta 10.490,-Ft járadékot, valamint a hátraléknak a középátlagos időponttól járó késedelmi kamatát. Dologi kárként az időközben történt teljesítésre figyelemmel 145.037,-Ft és járulékára tartottak igényt.

Az I. rendű alperes módosított ellenkérelmében vitatta a II. rendű alperessel egyetemleges helytállási kötelezettségét. Kérte a beavatkozó és a II. rendű alperes viszonyában a közrehatás megállapítását 70-30 %-os arányban. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárát 1.000.000,-Ft-ban, míg a II. rendű felperesét 600.000,-Ft-ban elismerte, ezt meghaladóan a nem vagyoni kárigény elutasítását kérte. A dologi kár jogalapját és összegszerűségét nem vitatta, kérte azonban figyelembe venni ezen kárigényre is a II. rendű alperes közrehatását.

A II. rendű alperes a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a beavatkozó elkerülhette volna a balesetet, és a II. rendű felperes a káresemény időpontjában nem élt együtt az elhunytal, ezért a vele szemben előterjesztett nem vagyoni és vagyoni kárigény is megalapozatlan.

A beavatkozó az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényének jogalapját, valamint a felperesek vagyoni kárát nem vitatta, azonban álláspontja szerint a baleset bekövetkeztében felelősség nem terheli, és ezért a kártérítési igényt vele szemben teljes egészében elutasítani kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alpereseket, egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek 2.500.000,-Ft, a II. rendű felperesnek 1.400.000,-Ft nem vagyoni kártérítést és ezen összegek után 2003. január 8. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát, 2004. szeptember 1. napjától 2008. november 30. napjáig terjedő időre a II. rendű felperesnek a férj kieső segítése címén 159.000,-Ft-ot és 2006. október 1. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá 2008. december 1. napjától kezdődően előre esedékesen havi 10.000,-Ft-ot, tartást pótló járadék címén egyetemlegesen fizessenek meg 2004. január 1. napjától 2008. november 30. napjáig 185.673,-Ft-ot és 2006. május 1. napjától járó késedelmi kamatát, valamint

2008. december 1. napjától kezdődően havonta előre esedékesen 10.490,-Ft-ot. A dologi kár kapcsán egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg 145.037,-Ft-ot, és ezen összeg után 2003. január 8. napjától járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában rámutatott arra, hogy az I. rendű alperes a kártérítés jogalapját nem vitatta. Bár a II. rendű alperes úgy nyilatkozott, hogy a balesetért felelősség nem terheli, a Gyulai Városi Bíróság 4.B.632/2003/30. sorszámú ítéletében bűnösségét megállapította, így védekezése megalapozottnak nem tekinthető. A kárt a beavatkozó és a II. rendű alperes közlekedési szabályt szegő magatartása okozta, a felperesi hozzátartozó azt sem elhárítani, sem annak mértékét befolyásolni nem tudta, így a teljes kárt az alpereseknek kell megtéríteniük. A Ptk. 344. § (1) bekezdésére figyelemmel a felperesekkel, mint károsultakkal szemben az I. rendű alperes nem hivatkozhat arra, hogy a II. rendű alperes 30 %-os mértékű közrehatása miatt helytállási kötelezettség részben terheli, mert ennek csupán a károkozók egymás közötti viszonyában van jelentősége és a jelen perben a bíróság ezt nem vizsgálta, a felperesek az alperesek egyetemleges marasztalását kérték. A baleset következtében az I. rendű felperes apját, a II. rendű felperes a házastársát veszítette el, amely mindkettőjük életét tartósan és súlyosan megnehezítette. Az esemény az I. rendű felperes életkorának olyan szakaszában következett be, amikor a serdülőkorral együtt járó testi és lelki folyamatok, valamint az iskolaváltás nehézségei is próbára tették. Ebben a korban lett volna leginkább szüksége az apára, akivel ezeket a problémáit folyamatosan megbeszélhette volna. A II. rendű felperes házastársát veszítette el olyan időszakban, amikor ettől függetlenül jelentkeztek depressziós panaszai. A férj szüleinek gondozása, a gyermek részére a megfelelő családi háttér biztosítása és az anyagi létfeltételek megteremtése nem csupán fizikailag, de lelkileg jelentős többletterhet róttak rá. A II. rendű alperes nem tudta bizonyítani azon állítását, hogy a II. rendű felperes a baleset időpontjában nem élt együtt a házastársával, **tanú1** és **tanú2** tanúk vallomásából ilyen következtetést nem lehet levonni. A házastárs elvesztése akkor is veszteséget jelent, ha a házasság a felek között nem volt harmonikus, hiszen az érzelmi kapcsolat hiányát egy esetleges konfliktusokkal terhelt együttélés esetén sem lehet feltételezni. Az aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felpereseknél a balesettel összefüggésben alakultak ki depressziós, szorongásos tünetek, szociális visszahúzódás, ami megalapozza a nem vagyoni kárigényt. Mivel a baleset 2002. december 31. napján történt, az akkori értékviszonyok szerint a felperesek követelését eltúlzottnak találta. Így az I. rendű felperes nem vagyoni kárát 3.500.000,-Ft-ban, a II. rendű felperesét 2.000.000,-Ft-ban állapította meg, és egyúttal kötelezte az alpereseket a káresemény időpontjától kezdődően késedelmi kamat fizetésére. Megalapozottnak ítélte a II. rendű felperes havi 10.000,-Ft összegű, a férj kieső segítségére vonatkozó kárigényét, mivel a néhai segítségére volt a ház körüli teendőkben, a gyermek nevelésében, és támogatta saját idős, beteg szüleit, amit később a II. rendű felperesnek kellett ellátnia. A havi 10.490,-Ft tartást pótló járadék körében mérlegelte, hogy az elhunyt alacsony összegű bejelentett

jövedelemmel rendelkezett, de a család szükségleteinek kielégítésére jószágtartással foglalkozott. Mindez a jó anyagi körülményeinek biztosítását szolgálta, és a haláleset következtében a felperesek anyagi biztonsága megrendült, az igénybe vehető juttatások a korábbi életszínvonal fenntartására nem elegendőek. A felpereseknek az I. rendű alperes

338.421,-Ft dologi kárt már megfizetett, így a különbözet térítendő a kereseti kérelem alapján.

Az elsőfokú ítélet ellen az I. rendű alperes és a beavatkozó terjesztett elő fellebbezést.

Az I. rendű alperes az elsőfokú ítélet részben és akként történő megváltoztatását kérte, hogy az ítélet tábla az I. rendű felperes részére nem vagyoni kár jogcímén járó kártérítés összegét jelen értékviszonyokon számítottan 1.000.000,-Ft-ra szállítsa le, míg a II. rendű felperes nem vagyoni kárigényét utasítsa el, másodlagosan a nem vagyoni kártérítés jogcímén megállapított összegeket a jelen értékviszonyok alapján kérte megállapítani. Indokolása szerint az I. rendű felperes részére már megfizetett 1.000.000,-Ft-tal az összesen 2.000.000,-Ft, valamint a II. rendű felperesnek kifizetett 600.000,-Ft véleménye szerint megfelelnek a balesetkori értékviszonyoknak és igazodnak az eljárás során született igazságügyi szakértői véleményben foglaltakhoz. Az I. rendű felperesnél bekövetkezett viselkedésváltozás a depresszió tüneteként felfogható, amely az elhúzódó gyászreakció része lehet. Így az általuk elismert, összesen 2.000.000,-Ft összegű nem vagyoni kár összhangban áll a jelen értékviszonyokkal és az I. rendű felperest ért hátránnyal. A II. rendű felperes tünetei azonban nem hozhatók összefüggésbe a férj halálával, azok egyéni hajlamosíthatósága miatt keletkeztek. Nála a gyászreakció lezajlottnak tekinthető. Mindebből az következik, hogy a már kifizetett 600.000,-Ft összegű kártérítés a jogsérelemmel összhangban áll. Hivatkozott továbbá arra, hogy a baleset időpontjától az elsőfokú ítélet meghozataláig majdnem 5 év telt el, amely időtartam a kamat vonatkozásában értéktorzító hatású.

A beavatkozó kiegészített fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítéletnek az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozata alapján történő megváltoztatását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az elsődleges fellebbezési kérelmével kapcsolatosan előadta, hogy az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítési igényének jogalapját és a felperesek vagyoni kárának jogalapját nem vitatja, de a balesetért felelősség nem terheli, szükséghelyzetben cselekedett. A II. rendű felperes a káresemény időpontjában nem élt együtt a néhaival, így javára a kártérítés megállapítása indokolatlan. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során a néhai részéről a halálos kimenetelű sérülések bekövetkeztében közrehatást nem állapított meg és nem döntött a károkozók egymás közötti viszonyában a helytállási kötelezettség arányáról. Eltúlzottnak találta a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Ökfejtésük szerint a hozzátartozó elvesztése a családban élés életminőségétől

fosztotta meg a hátramaradottakat, és ez érintette mindennapi életvitelüket, így megalapozott a nem vagyoni kárigény. Az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanúk

vallomásából nem lehet arra következtetni, hogy a II. rendű felperes és elhalt házastársa között a házastársi életközösség megszakadt.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében csatlakozott a beavatkozó fellebbezési nyilatkozatához.

A fellebbezések nagyobb részt **megalapozatlanok**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és abból túlnyomórészt helyes következtetéseket vont le.

A két gépjármű ütközése folytán a Ptk. 346. §-ának utaló szabálya alapján a Ptk. 339. § (1) bekezdés alkalmazandó. Az I. rendű alperes fellebbezésében nem vitatta a felperesek javára megállapított nem vagyoni és vagyoni kártérítés jogalapját, csupán az I. rendű felperes részére térítendő nem vagyoni kár mértékének 1.000.000,-Ft-ra történő leszállítását és a II. rendű felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítés mellőzését kérte arra figyelemmel, hogy a perindítás előtt, majd azt követően az I. rendű felperesnek már 1.000.000,-Ft-ot, és a II. rendű felperesnek 600.000,-Ft-ot megfizetett ezen a jogcímen. A Ptk. 355. § (4) bekezdése azonban előírja, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A nem vagyoni kártérítés iránti igény eredményes érvényesítésére csak akkor nyílik lehetőség, ha a vagyoni kártól független, és azon kívül eső - a károsultak személyiségi jogait hátrányosan érintő - körülmény is igazolható. A nem vagyoni kár esetén a jogellenesség alapja az, hogy a törvény - vagyoni jogokkal egy sorban - a személyhez fűződő jogokat is védelem alá helyezi és ilyen jogsérelmet jelent a teljes családban élés életminőségének elvesztése a szülő és a házastárs halála folytán, amely tragikus változás megbontja a családi kapcsolatokat (Ptk. 76. §). A nem vagyoni kártérítés alapja ilyen esetben nem maga a gyászreakció - amelyre az I. rendű alperes tévesen hivatkozott -, hanem a gyászreakción túli pszichés hatások, amelyeket a hozzátartozók a haláleset miatt kénytelenek elszenvedni. Ilyen hatás alakult ki az I. rendű felperesnél, aki elveszítette serdülőkorban az apa személye által nyújtott érzelmi és anyagi biztonságot, a pszicho-trauma miatt szorongó, problémás viselkedésűvé vált és nehezen illeszkedett be a középiskolai környezetbe, továbbá megváltozott kapcsolata az anyával szemben. A II. rendű felperes esetében elnehezült élethelyzetet eredményezett, hogy egyedül kell biztosítania a továbbiakban a családban az irányító, összetartó erőt, önállóan kell ellátnia a gyermeknevelésből adódó feladatokat, és segítenie kell néhai férjének beteg édesanyját. Az apa és a férj elvesztését a hozzátartozók a mai napig nehezen tudják feldolgozni, amely a II. rendű felperes hajlamosítottságától független. E sérelmek immateriális jellegűkre

figyelemmel nehezen igazolhatók. A nem vagyoni kártérítés egyik funkciója a kompenzáció, a személyi sérelem, hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. E jogintézmény kizárólag akkor töltheti be célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkezett hátrányok elvileg egyenértékű lehetőség biztosításával - pénzbeli kártalanítással - egyensúlyozhatók. A hátrány mértéke általános

ismérvekkal nem határozható meg, mindig az adott élethelyzet és az egyedi tényállás szerint bírálható el. A károsultakat ért hátrányt tehát egészében és egységesen kell értékelni, és valamennyi tényezőt együttesen kell mérlegelni. A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, amely rendelkezés azonban nem zárja ki a kártérítés mértékének megállapításáig terjedő időben az értékviszonyokban bekövetkezett változások figyelembevételét. E szabályt a kártérítés mértékével kapcsolatban felhívott követelményekkel összhangban kell alkalmazni. A perbeli közlekedési baleset 2002. évben történt, a bekövetkezett ár- és értékváltozásokra figyelemmel az ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kárt jelen időpontra vetítetten fogadta el az I. rendű felperes vonatkozásában 3.500.000,-Ft összegben, míg a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kár összegét 1.200.000,-Ft-ban határozta meg. Az időközben történt teljesítésre figyelemmel az I. rendű alperes az I. rendű felperesnek további 2.500.000,-Ft-ot, míg a II. rendű felperes 600.000,-Ft-ot köteles a módosult értékviszonyok alapján megfizetni, amely mellett a késedelmi kamat térítésének csak a teljesítési határidő eredménytelen eltelte esetén van helye (EBH.1999. évi 17. jogeset).

A beavatkozó fellebbezésében a II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítés jogalapjának, és a nem vagyoni kártérítések összecsúszásának vitatása mellett elsősorban arra hivatkozott, hogy nem terheli felelősség a káreseményért. Érvelése szerint szükséghelyzetben cselekedett, amikor balra kormányzással a felezővonalon áthajtott járművével, mert így tudta elkerülni a II. rendű alperes elütését. A Ptk. 107. §-a szerinti szükséghelyzet megállapítására akkor kerülhet sor, ha az adott esetben és az adott körülmények között, az adott helyen és az adott időben célszerűen és ésszerűen a veszélyt másként nem lehetett elhárítani. Ez a cselekvő magatartás nem minősül jogellenesnek. A beavatkozó azonban a büntető iratokból és a perben kirendelt igazságügyi műszaki szakértő szakvéleményéből megállapíthatóan közlekedési szabályt segegett, mert nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett, így későn észlelte a közlekedési akadályt, nem állt meg a kerékpáros mögött, hanem úgy kerülte ki a 6 méter széles úton, hogy teljes egészében áthajtott a baloldali sávba, holott az úttest szélétől kb. 1 méterre elhelyezkedő II. rendű alperest kisebb ívben is elkerülhette volna. A beavatkozó tehát nem hivatkozhat arra, hogy szükséghelyzetben cselekedett, és a felperes hozzátartozói a kárt maguk viselik. Megalapozatlan továbbá az a fellebbezési érvelése, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a néhai közrehatását a balesetben. A büntető iratok alapján és a perben előterjesztett igazságügyi orvos- és műszaki szakértői véleményből egyértelműen kitűnik, hogy a felperesek hozzátartozója halálos kimenetelű sérülését a beavatkozó által vezetett teherautóval ütközés következtében szenvedte el, és ezen közlekedési szituáció kialakulásában nem

Nem helytálló az a fellebbezési előadás sem, amely szerint az elsőfokú bíróságnak el kellett volna bírálnia a beavatkozó és a II. rendű alperes belső jogviszonyát, meg kellett volna állapítania közrehatásuk mértékét arra figyelemmel, hogy a II. rendű alperes súlyosabb büntetést kapott, vagyis nagyobb felelősség terheli. A Ptk. 344. § (1) bekezdése értelmében többek közös károkozásának minősül, ha a károsodásra vezető oksági láncban több személy vesz részt, akár azonos időben, akár időben egymás után, feltéve, hogy mindegyikük magatartása közrehat a kár bekövetkeztében. Közömbös ilyen esetben, hogy szándékuk irányult-e a kár okozására, közrehatásukat az oksági kapcsolatban a releváns okra figyelemmel kell megítélni. Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az egyetemleges felelősség szabályát, hiszen a károsodásra vezető folyamatban a beavatkozó és a II. rendű alperes magatartása között szerves oksági kapcsolat van. Az egyetemlegesség főszabálya alól kivételnek - a közrehatás szerinti marasztalásnak - akkor lehet helye, ha ez a kár megtérítését nem veszélyezteti vagy késlelteti, illetve ha a károsult maga is közrehatott a kár bekövetkeztében. Jelen esetben ezek a feltételek nem állnak fenn, és a reparációt a felpereseknek a kártérítéshez nagyobb bizonyossággal történő hozzájárulását az egyetemleges kötelezés szolgálja.

A beavatkozó vitatta a II. rendű felperes által igényelt nem vagyoni kártérítés jogalapját is arra hivatkozással, hogy a II. rendű felperes az elhalttal a házastársi életközösséget a baleset előtt megszakította. E tekintetben az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, tanúvallomásokat megfelelően értékelte és mérlegelte, felülmérlegelésre nincs mód.

A nem vagyoni kártérítés összegszerűségére vonatkozóan az I. rendű felperes fellebbezése kapcsán az ítéletábra álláspontját már indokolta, amelynek megisméltése szükségtelen.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a megfellebbezett rendelkezését részben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kárt leszállította és mellőzte mindkét felperes vonatkozásában a késedelmi kamatot. Az I. és II. rendű felperes külön érvényesített kártérítési igényt, ezért a perköltség szempontjából egyetemleges jogosultaknak nem minősülnek, így az ítéletábra az I. és II. rendű alperest az I. rendű felperes javára kötelezte egyetemlegesen az ügyvédi munkadíjból álló perköltség fizetésére, míg a II. rendű felperest érintően a kötelezést mellőzte a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel. A le nem rótt elsőfokú eljárási illeték és az állam által előlegezett szakértői költség viseléséről a módosult pernyertességre figyelemmel kellett rendelkezni. Az I. és II. rendű felperes személyes költségmentességben, az I. rendű alperes személyes

illetékmentességben (1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés) részesült, ezért a II. rendű alperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték leszállítása, továbbá az I. és II. rendű alperes által a bírósági gazdasági hivatalnak fizetendő előlegezett szakértői költség viselése kérdésében az ítéletábra a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (1), (2) bekezdése, és a 14. és 15. §-a alapján határozott.

A másodfokú eljárásban az I. rendű alperes és a beavatkozó az I. rendű felperes vonatkozásában pervesztesnek tekintendő. A II. rendű felperest érintően az I. rendű alperes 800.000,-Ft nem vagyoni kárösszegre, a beavatkozó e felelőssége kihatása folytán és a dologi kárigény összegére is pervesztes. Ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 83. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperes javára perköltség fizetésére kötelesek, amely a jogi képviselővel felmerült, és a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, az (5) és (6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból áll. A II. rendű felperes a felmerült költségét a pernyertessége-pervesztessége arányára figyelemmel maga viseli. A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az I. rendű alperes személyes illetékmentessége és a beavatkozó személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) és 14. §-a alapján.

S z e g e d, 2009. május hó 25. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
előadó bíró

Dr. Heidrich Gábor sk.
táblabíró